MÈTODES NUMÈRICS I

Grau de Matemàtiques. Curs 2014/15, primer semestre.

Examen final del 19 de gener de 2015.

PRIMERA PART (Temes de l'examen parcial)

1.- [5 punts] Es consideren les expressions $E_1 = \frac{1}{\sqrt{3}-\sqrt{2}}$ i $E_2 = \sqrt{3}+\sqrt{2}$. Evidentment, $E_1 = E_2 \equiv E$. Suposem que $\sqrt{3}$ i $\sqrt{2}$ no es coneixen exactament, sinó que només se sap que $\sqrt{3} \in [1.73, 1.74]$ i que $\sqrt{2} \in [1.41, 1.42]$.
Raoneu quina de les dues expressions és numèricament millor per a calcular E. A més, doneu el millor valor aproximat de E que pugueu (usant només la informació coneguda), així com una fita de l'error que té aquesta aproximació.

2.- [5 punts] Es calcula el determinant d'una matriu 2×2 usant la fórmula estàndard $d = a_{11}a_{22} - a_{12}a_{21}$. Se sap que els coeficients són tals que es verifica $2 \le a_{11}a_{22} \le 3$ i $0 \le a_{12}a_{21} \le 1$. També se suposa que cada operació elemental es fa amb un error relatiu fitat per $u = 10^{-10}$.
Trobeu una fita de l'error relatiu en el resultat d (a primer ordre en u), que sigui independent dels coeficients de la matriu.
Nota. Heu de trobar la millor fita que pugueu, tenint en compte les condicions que verifiquen els coeficients.

3.- [10 punts] Si una matriu A és simètrica i definida positiva llavors admet la factorització de Choleski: $A = U^T U$, on U és triangular superior amb elements de la diagonal positius. Els elements de U es poden trobar a partir dels elements de A de manera recurrent, imposant la igualtat dels elements de A i de $U^T U$ per a $j \ge i$, i aïllant en cada cas un element u_{ij} adequat.

(a) Demostreu que, en el cas de dimensió $n = 4$, les fórmules són

$$\begin{array}{lll}
u_{11} = +\left(a_{11}\right)^{1/2} & \forall j = 2,3,4 & u_{1j} = a_{1j}/u_{11} \\
u_{22} = +\left(a_{22} - u_{12}^2\right)^{1/2} & \forall j = 3,4 & u_{2j} = \left(a_{2j} - u_{12}u_{1j}\right)/u_{22} \\
u_{33} = +\left(a_{33} - u_{13}^2 - u_{23}^2\right)^{1/2} & \forall j = 4 & u_{3j} = \left(a_{3j} - u_{13}u_{1j} - u_{23}u_{2j}\right)/u_{33} \\
u_{44} = +\left(a_{44} - u_{14}^2 - u_{24}^2 - u_{34}^2\right)^{1/2} & &
\end{array}$$

(b) Escriviu les fórmules generals equivalents per al cas de dimensió n qualsevol, i compteu el nombre d'arrels quadrades, divisions i productes, separadament, que cal fer.

(c) Trobeu la factorització de Choleski de la matriu

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 & -1 & 3 \\ 2 & 8 & 4 & 2 \\ -1 & 4 & 11 & -5 \\ 3 & 2 & -5 & 38 \end{pmatrix}$$

<u>Entregueu problemes diferents en fulls diferents</u>

MÈTODES NUMÈRICS I
Grau de Matemàtiques. Curs 2014/15, primer semestre.
Examen final del 19 de gener de 2015.
SEGONA PART (Temes de després de l'examen parcial)

4.- [6 punts] Es considera la funció $f(x) = 1/x$ a l'interval $x \in [1, 2]$. Sigui $p \in P_5$ el polinomi que interpola la funció $f(x)$, la primera derivada $f'(x)$ i la segona derivada $f''(x)$ en els punts $x_0 = 1$ i $x_1 = 2$.

(a) Quan val $p(3/2)$? (doneu el resultat com el quocient entre dos enters)

(b) Doneu una fita numèrica de $|f(x) - p(x)|$ que valgui per a qualsevol $x \in [1, 2]$.

5.- [6 punts] Es vol trobar una fórmula aproximada per al càlcul de derivades segones de la forma

$$\frac{Af(a) + Bf(a+h)}{h^2} + \frac{Cf'(a) + Df'(a+h)}{h} = f''(a) + Kh^p + O(h^{p+1}) \ .$$

(a) Calculeu els coeficients A, B, C i D per tal que l'exponent $p > 0$ sigui el més gran possible, i doneu el valor de K en funció d'una derivada adequada de f en el punt a.

Nota. Feu algun cas particular per a comprovar els resultats. Per exemple, quan $f(x) = x^2$, $a = 1$ i $h = 1$, la fórmula ha de ser exacta.

(b) Per a calcular $f''(0)$ apliqueu la fórmula que heu trobat, amb 2 passos h diferents, a les dades

x	0	0.1	0.2
$f(x)$	1.234	1.596	2.081
$f'(x)$	3.123	4.173	5.589

i feu després un pas d'extrapolació (en total, tindreu 3 aproximacions de $f''(0)$).

6.-[8 punts] Sigui $f : R \to R$ una funció diferenciable amb continuïtat tantes vegades com calgui, estrictament monòtona creixent i amb un zero α (o sigui $f(\alpha) = 0$).
Sigui x_0 una aproximació inicial de α, i sigui $p(x)$ el polinomi de Taylor de grau 2 de $f(x)$ en x_0. Si el discriminant de l'equació de segon grau $p(x) = 0$ no és negatiu, definim x_1 com l'arrel real de $p(x)$ que sigui més pròxima a x_0.
Repetint aquest procés (suposant que sempre s'obtenen discriminants no negatius), s'obté un mètode per a buscar arrels.

(a) Escriviu explícitament la fórmula de x_1 en funció de x_0, $f(x_0)$, $f'(x_0)$ i $f''(x_0)$.

(b) Cas particular. Siguin $f(x) = x^3 + x^2 + x$ i $x_0 = 0.1$. Calculeu x_1 per aquest mètode i també per Newton-Raphson. Quin des dos mètodes sembla més ràpid?

(c) Estudieu quin és l'ordre en el cas de convergència, suposant que $f'(\alpha) \neq 0$ i $f'''(\alpha) \neq 0$.

Entregueu problemes diferents en fulls diferents
Qualificacions: Dilluns 26 de gener, al Campus Virtual.
Revisió: Dimarts 27 de gener, de 12h a 13h al xalet.